

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Ενότητα 1: Εισαγωγή – Γενικά Στοιχεία

Γεώργιος Λευθεριώτης, Επίκουρος Καθηγητής
Σχολή Θετικών Επιστημών
Τμήμα Φυσικής

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

- Εισαγωγικές πληροφορίες σχετικά με την έννοια της ενέργειας ως φυσικό μέγεθος και ως κοινωνικό αγαθό.
- Ανάδειξη της ανάγκης για στροφή προς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Περιεχόμενα ενότητας

- Μορφές ενέργειας
- Μονάδες ενέργειας
- Μετατροπές ενέργειας
- Πηγές ενέργειας
- Στατιστικά στοιχεία παγκόσμιας κατανάλωσης ενέργειας
- Αειφορία – Βιώσιμη ανάπτυξη

Μορφές Ενέργειας

Αποθηκευμένη Ενέργεια

Μηχανική	Θερμική	Ηλεκτρική	Ηλ/μαγνητική	Χημική	Πυρηνική
Κινητική Δυναμική	Λανθάνουσα ΔΤ	Συσσωρευτής Πυκνωτής	-	Χημικοί δεσμοί	Πυρηνικές δυνάμεις

Μεταβατική Ενέργεια

Μηχανική	Θερμική	Ηλεκτρική	Ηλ/μαγνητική	Χημική	Πυρηνική
Έργο	Ροή θερμότητας	Ηλεκτρικό ρεύμα	Ηλ/μαγνητική ακτινοβολία	Χημικές αντ/σεις	Σχάση Σύντηξη

Μετατροπές ενέργειας- Ποιότητα μορφών ενέργειας

Μονάδες Ενέργειας

$$\text{SI: } \textit{Joule} = 1\text{kg} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{s}^{-2} \quad W = F \cdot l \quad [\textit{Nm}] = [\text{kg} \cdot \text{m} \cdot \text{s}^{-2} \cdot \text{m}]$$

$$\textit{kWh} = 3.6 \times 10^6 \textit{J}$$

$$\textit{eV} = 1.6 \times 10^{-19} \textit{J} \quad (\textit{Joule} = \textit{Coulomb} \cdot \textit{Volt})$$

$$P_{\eta\lambda} = V \cdot I = V \cdot Q / t$$

$$E_{\eta\lambda} = P_{\eta\lambda} \cdot t = V \cdot I \cdot t = V \cdot Q$$

$$\textit{cal} = 4.186 \textit{J}$$

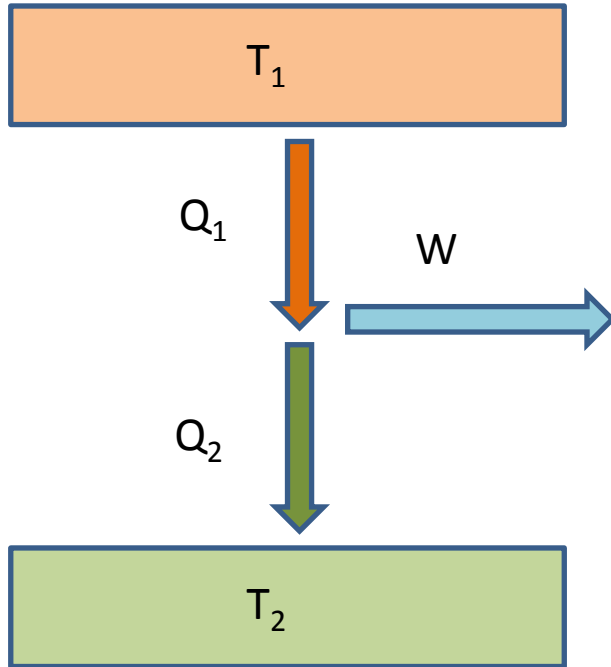
$$\textit{Btu} = 1055 \textit{J}$$

$$\textit{toe} = 4.19 \times 10^{10} \textit{J}$$

Ενεργειακές Μετατροπές

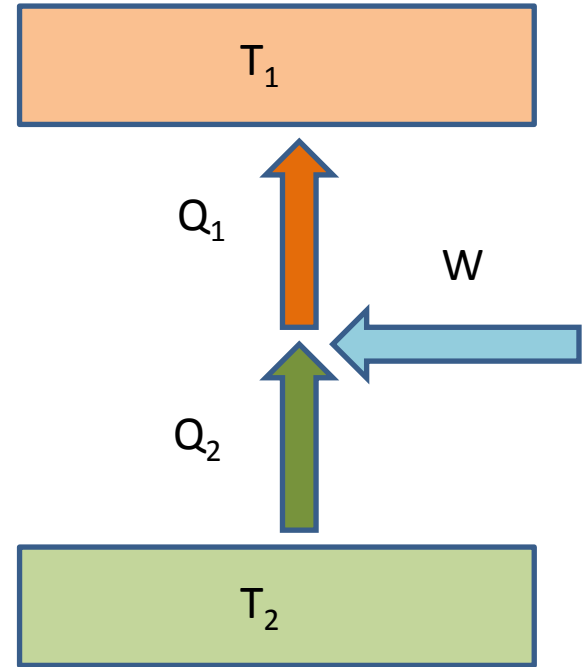
Απόδοση μετατροπής

Παράδειγμα: Μετατροπή θερμότητας σε έργο (και αντίστροφα)

$$\eta = \frac{W}{Q_1} = 1 - \frac{T_2}{T_1}, \quad T_1 > T_2$$

$$\Delta S = \int_{T_1}^{T_2} \frac{dQ}{T} = S_2 - S_1$$

$$\eta_r = \frac{Q_2}{W} = \frac{T_2}{T_1 - T_2}, \quad T_1 > T_2$$

$$\eta_p = \frac{Q_1}{W} = \frac{T_1}{T_1 - T_2}, \quad T_1 > T_2$$

Πηγές Ενέργειας

Συμβατικές (Μη Ανανεώσιμες)

Ορυκτά καύσιμα

Γαιάνθρακες
(λιγνίτης)

Πετρέλαιο και
παράγωγα

Φυσικό αέριο

Πυρηνική

Σχάση
Σύντηξη

**Μεγάλα
Υδροηλεκτρικά***

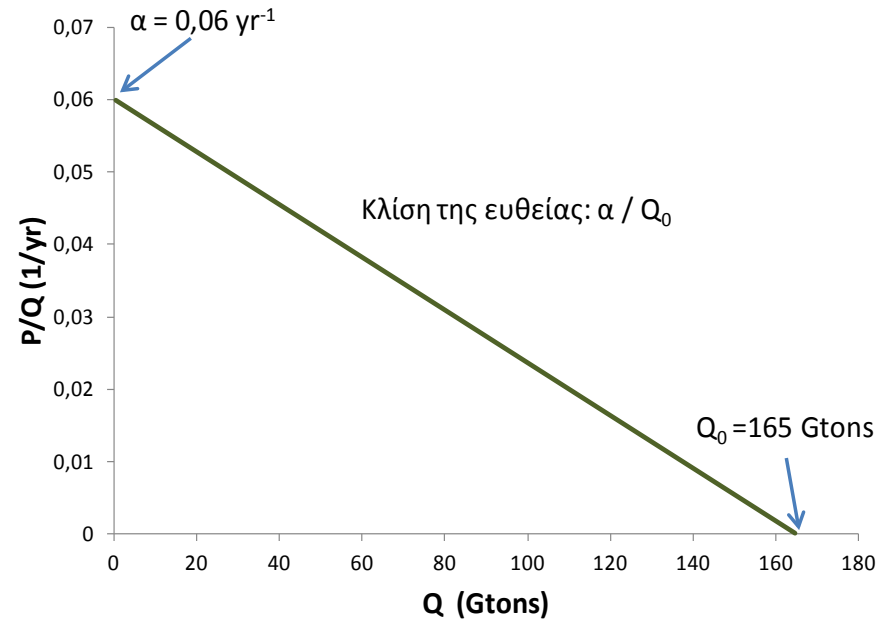
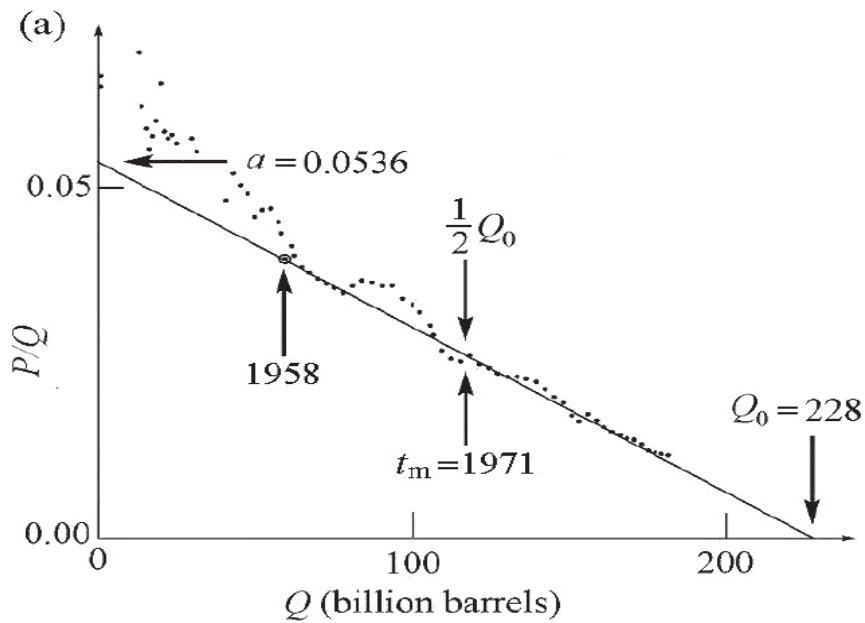
Γεωθερμία**

Ανανεώσιμες

Ηλιακή, Αιολική, **Μικρά Υδροηλεκτρικά***, Βιομάζα, Κύματα-ρεύματα,
Γεωθερμία**

Ορυκτα Καύσιμα (1)

Εξάντληση των αποθεμάτων: Νόμος του Hubert- PEAK OIL

[1]

$$P = \frac{a Q_0}{2} \frac{1}{1 + \cosh\{a(t - t_m)\}}$$

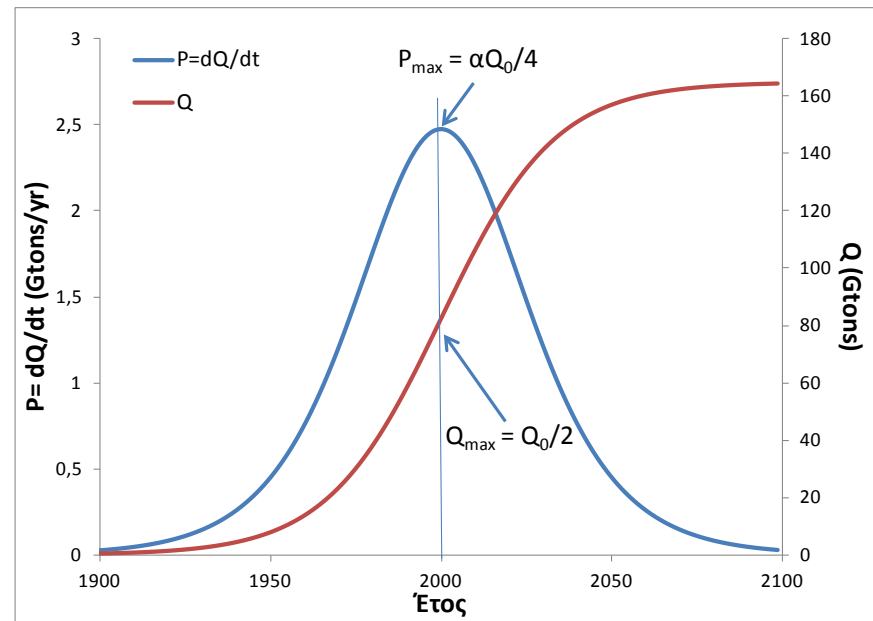
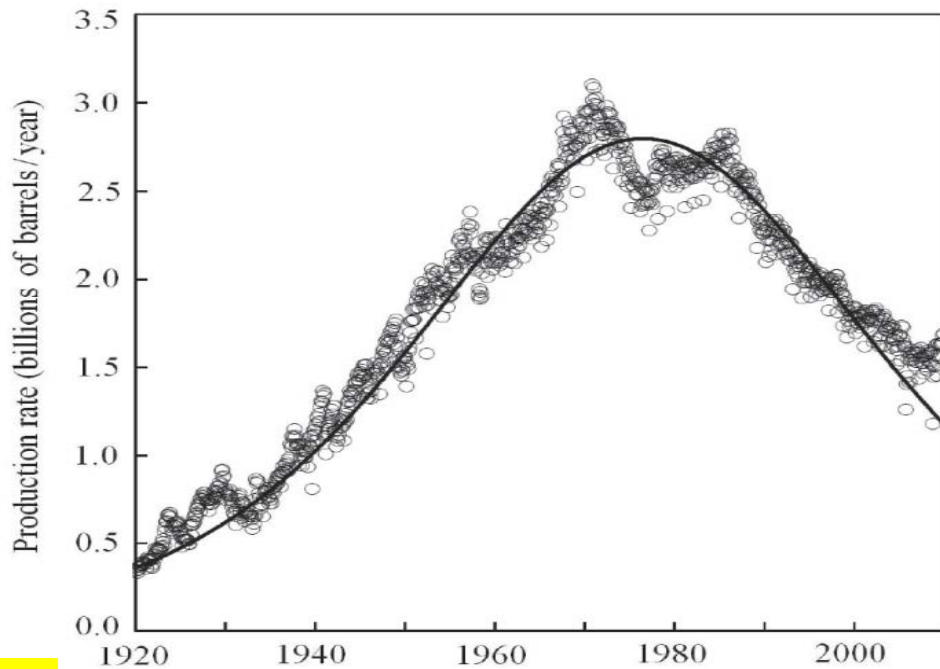
[1]

$$Q = \frac{Q_0}{1 + e^{-a(t - t_m)}}$$

Ορυκτα Καύσιμα (2)

Εξάντληση των αποθεμάτων: Νόμος του Hubert- PEAK OIL

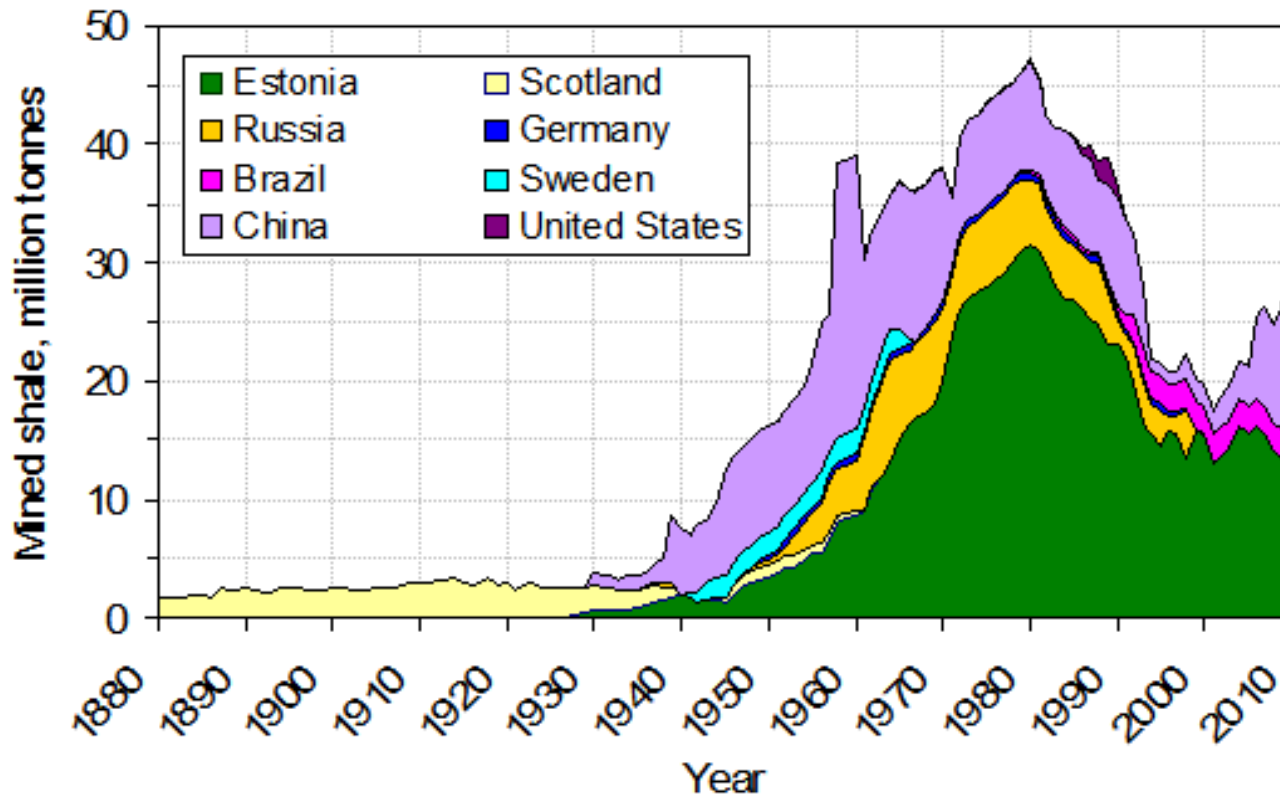

$$P = \frac{aQ_0}{2} \frac{1}{1 + \cosh\{a(t - t_m)\}}$$

$$Q = \frac{Q_0}{1 + e^{-a(t-t_m)}}$$

Ορυκτα Καύσιμα (3)

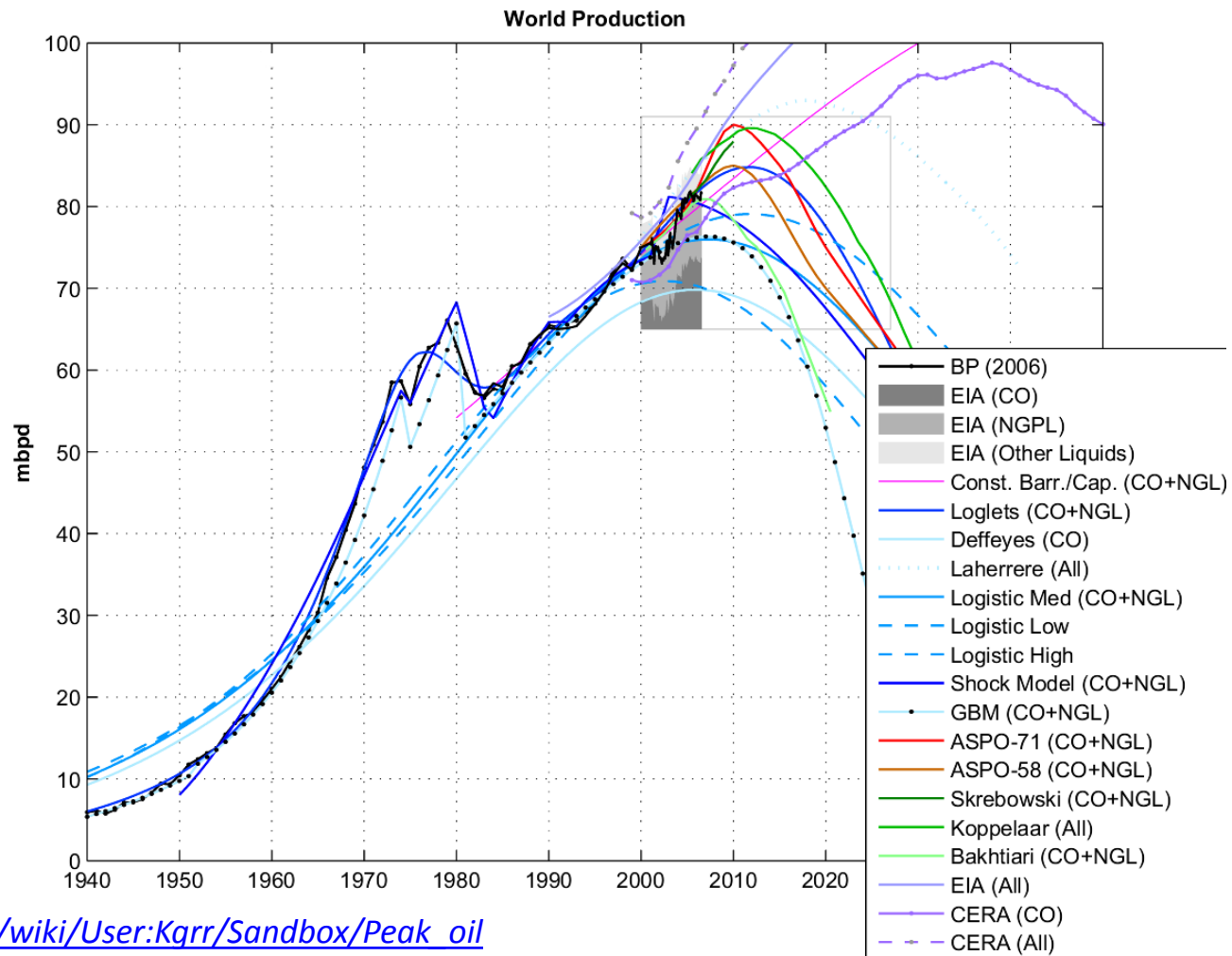
Εξάντληση των αποθεμάτων: Νόμος του Hubert- PEAK OIL

http://en.wikipedia.org/wiki/Oil_shale

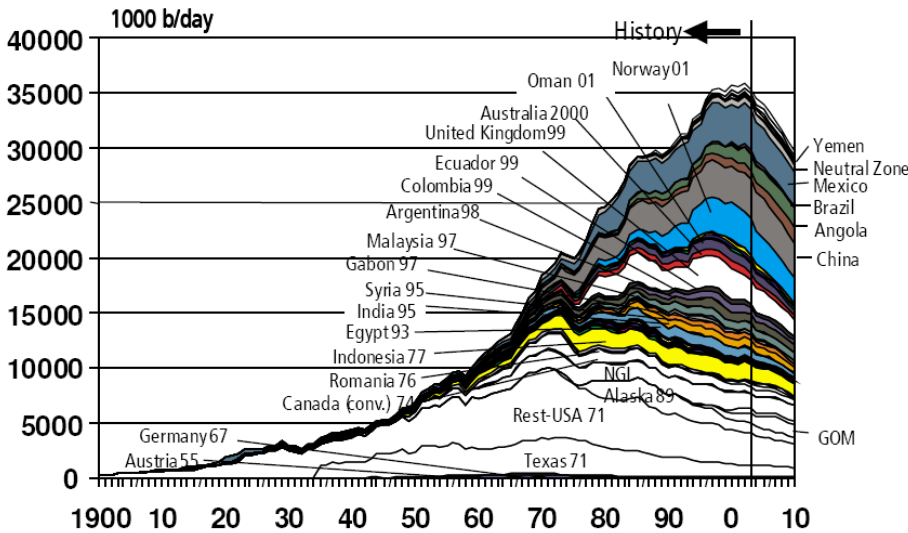
Ορυκτα Καύσιμα (4)

Εξάντληση των αποθεμάτων: Νόμος του Hubert- PEAK OIL

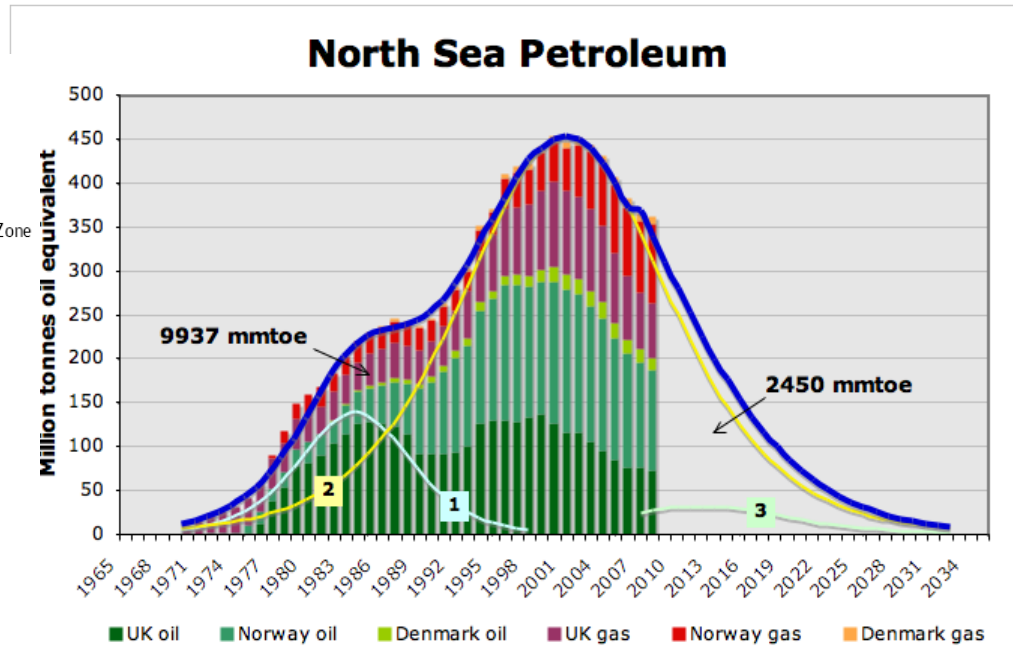

Ορυκτα Καύσιμα (5)

Εξάντληση των αποθεμάτων: Νόμος του Hubbert- PEAK OIL

Source: Industry database, 2003 (IHS 2003)
OGJ, 9 Feb 2004 (Jan-Nov 2003)

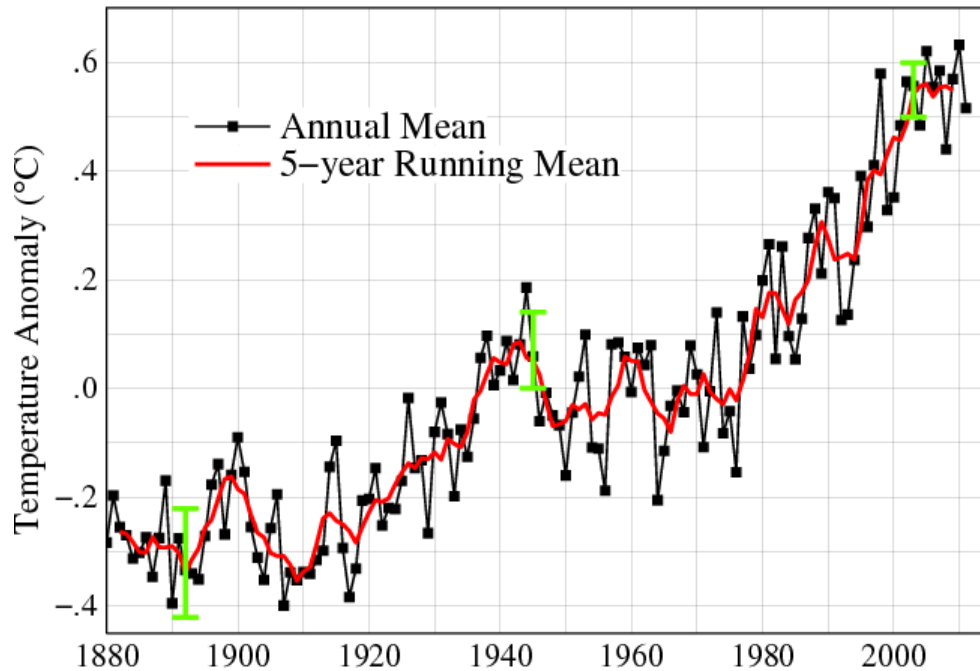

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hubbert_world_2004.svg

<http://europe.theoil Drum.com/node/5836>

Ορυκτα Καύσιμα (6)

Global Land–Ocean Temperature Index

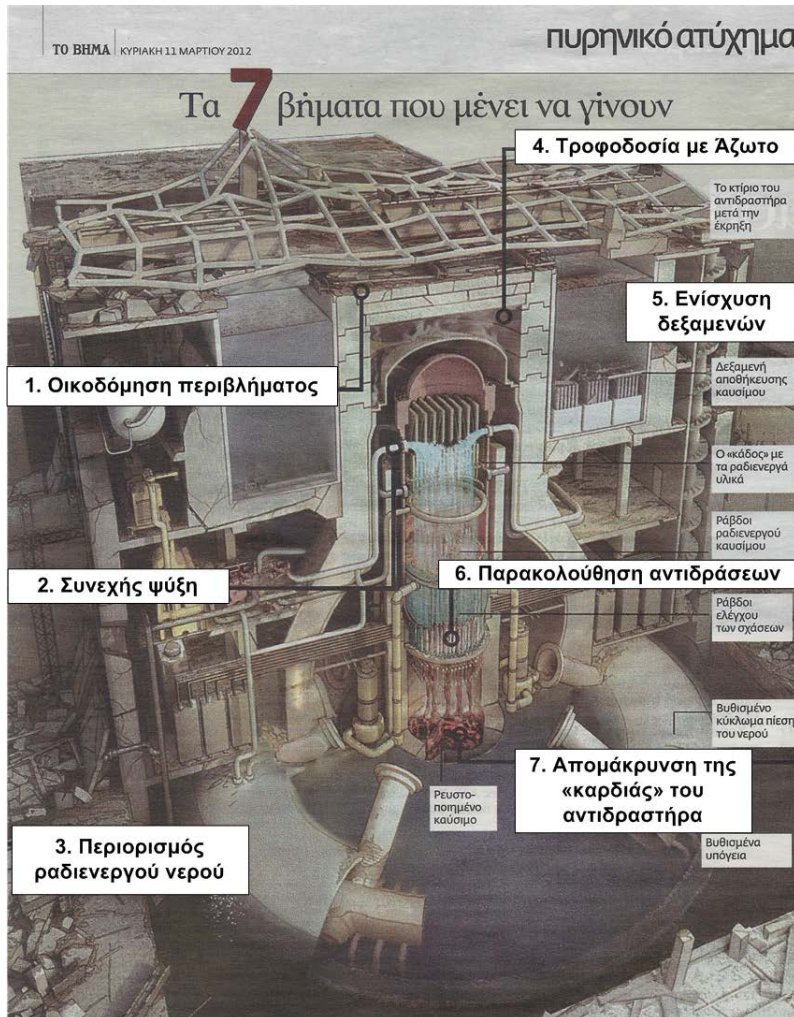
<https://openparachute.wordpress.com/2013/05/12/incontro-vertibile-is-it-rodney/>

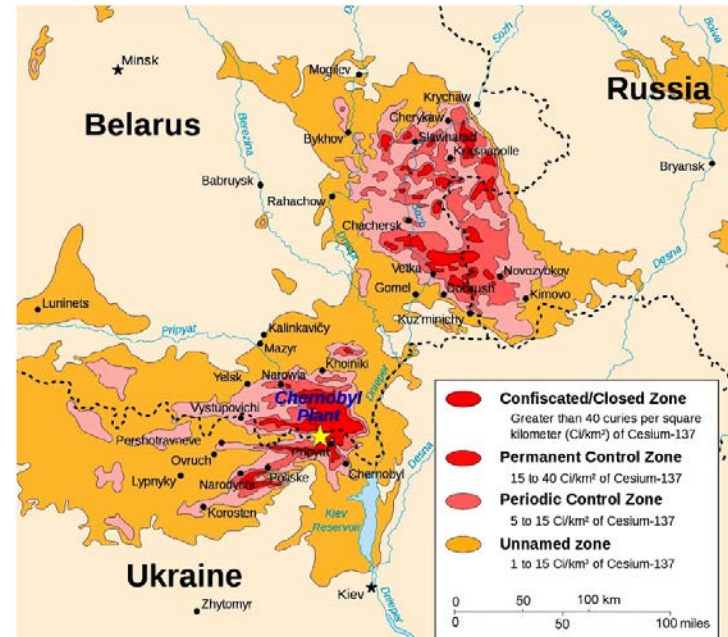
<http://en.wikipedia.org/wiki/BP>

- Φαινόμενο του θερμοκηπίου
- Ρύπανση των νερών και του εδάφους
- Αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία

Πυρηνική Ενέργεια

Εφημερίδα «Το Βήμα» 11 Μαρτίου 2012

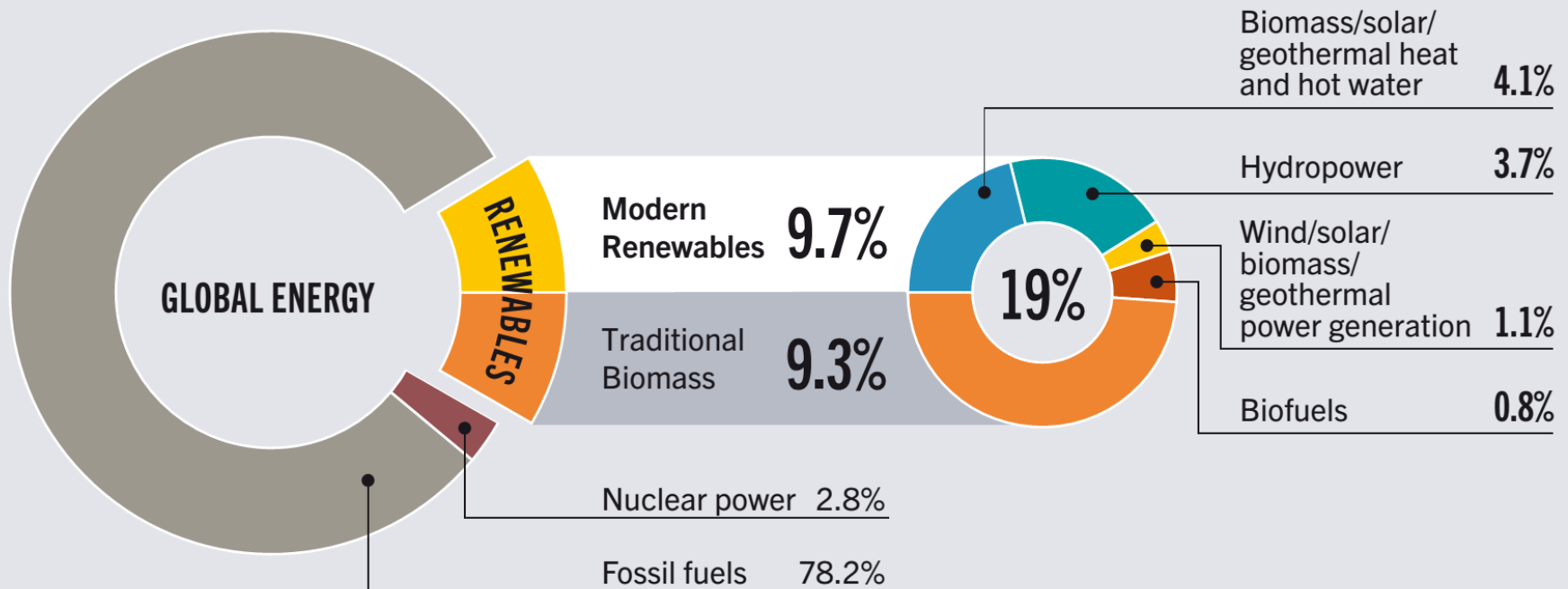

<http://en.academic.ru/dic.nsf/enwiki/11526588>

- Υψηλό κόστος διαχείρισης των αποβλήτων
- Ατυχήματα με ανυπολόγιστες συνέπειες
- Η σύντηξη «αργεί».....

Παγκόσμια Κατανάλωση Ενέργειας(1)

FIGURE 1. ESTIMATED RENEWABLE ENERGY SHARE OF GLOBAL FINAL ENERGY CONSUMPTION, 2011

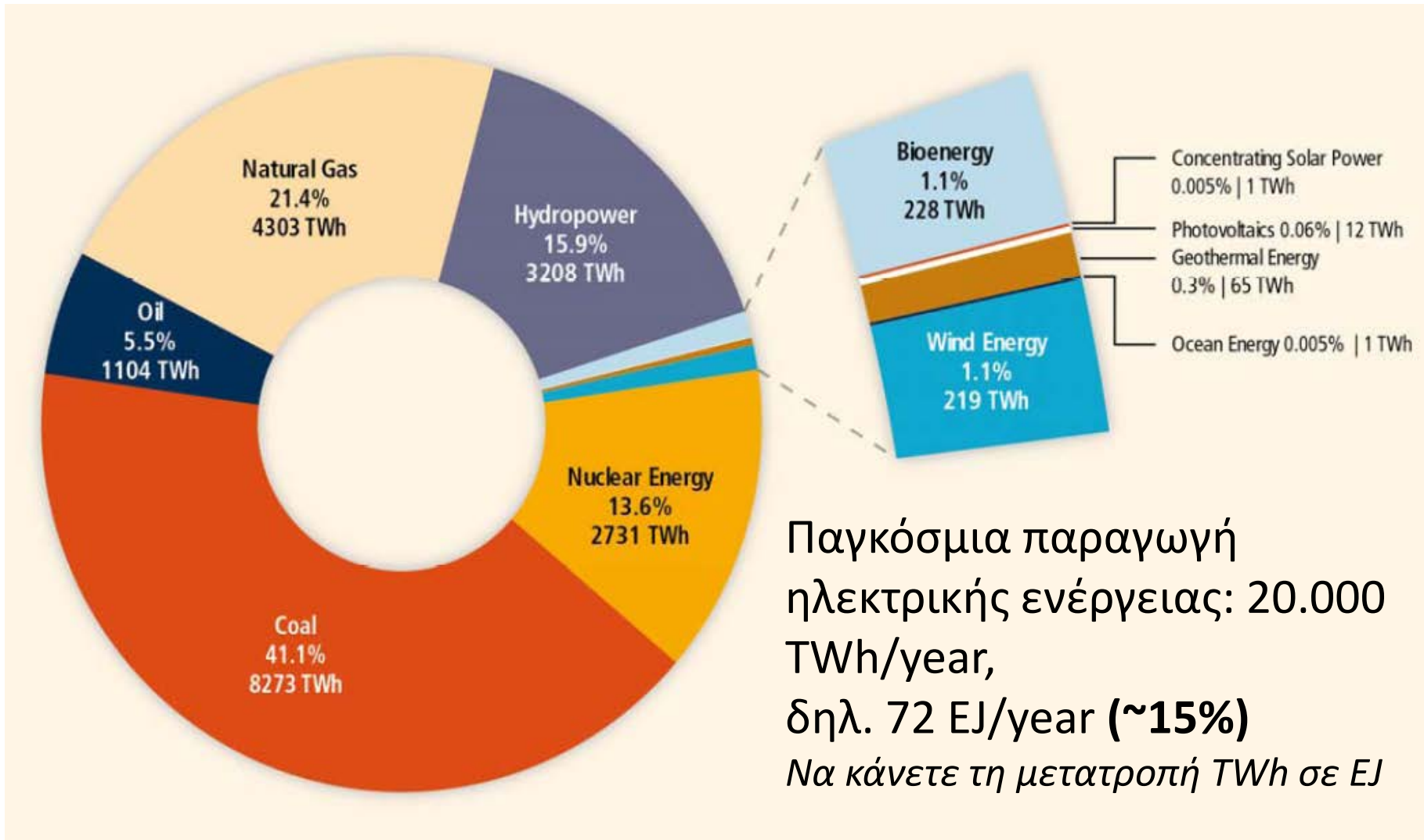

Πηγή [3]

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ $492 E (10^{18}) J/year (2008)$

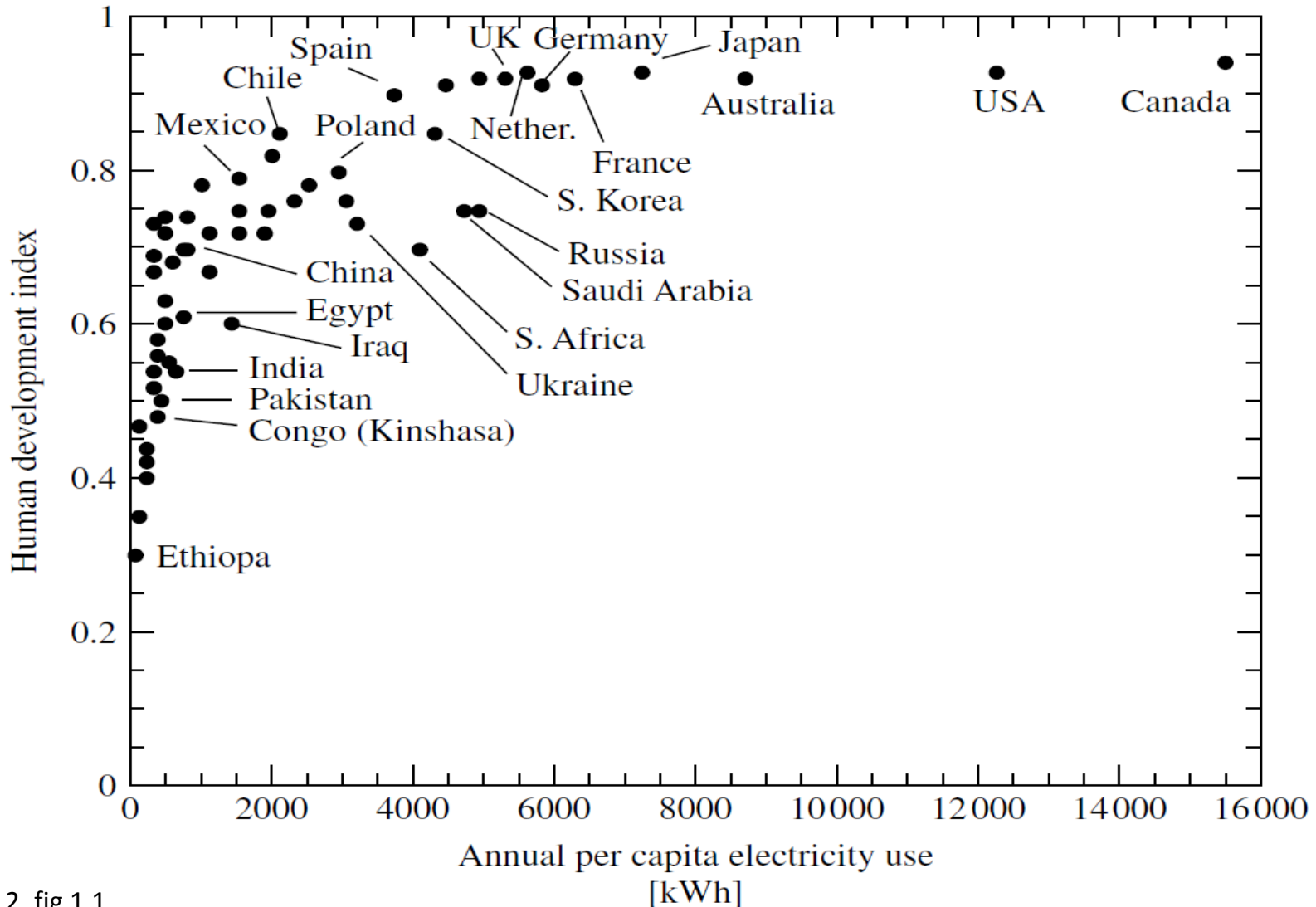
- Τροφή
  - Οικονομικές δραστηριότητες
  - Μετακινήσεις
  - Ψυχαγωγία
- Όλες οι ανθρώπινες δραστηριότητες απαιτούν ενέργεια!**

Παγκόσμια Κατανάλωση Ενέργειας(2)

Παγκόσμια Κατανάλωση Ενέργειας(3)

Αειφορία – Βιώσιμη Ανάπτυξη (1)

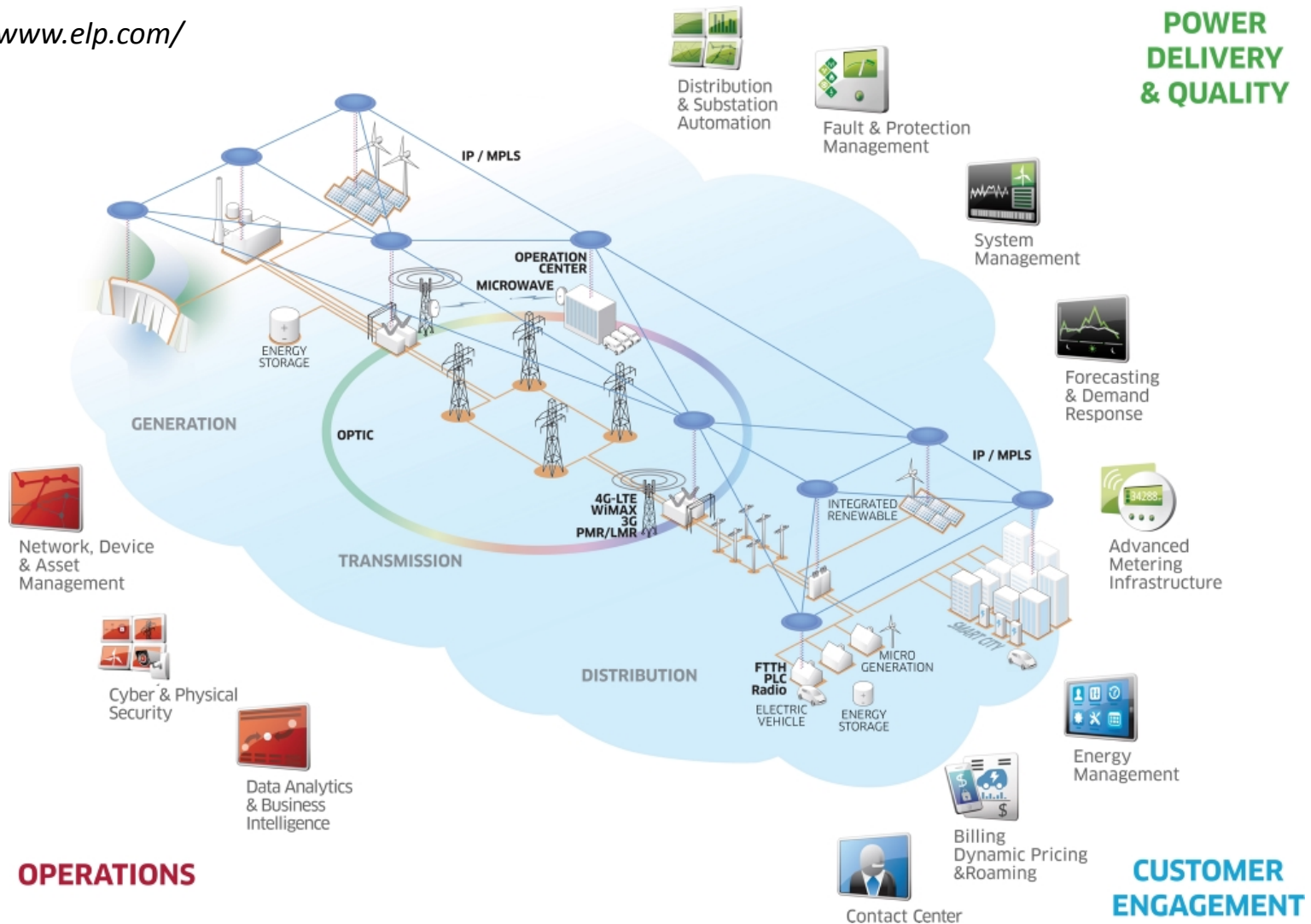
«Βιώσιμη ανάπτυξη είναι η βελτίωση της ποιότητας της ζωής μέσα στα πλαίσια της φέρουσας ικανότητας των υποστηρικτικών οικοσυστημάτων»

ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΚΑΙ
ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ
ΧΡΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΑΝΑΝΑΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Αειφορία – Βιώσιμη Ανάπτυξη (2)

<http://www.elp.com/>

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση **1.0**.

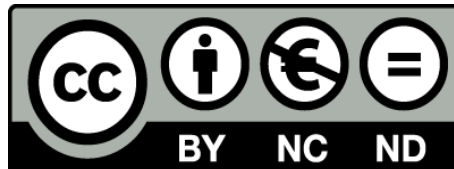
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, **Λευθεριώτης Γεώργιος, 2015.**
«**Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Ενότητα: Εισαγωγή – Γενικά Στοιχεία**»
Έκδοση: **1.0**. Πάτρα **2015**. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://eclass.upatras.gr/modules/units/?course=PHY1953&id=4184>

Σημείωμα Αδειοδότησης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Οι πηγές των εικόνων είναι:

- [1] C. Julian Chen, *Physics of Solar Energy*, Department of Applied Physics and Applied Mathematics, Columbia University, 2011, Jon Wiley & Sons
- [2] Antonio Luque & Steven Hegedus, *Handbook of Photovoltaic Science and Engineering*, John Wiley & sons Ltd, 2003
- [3] REN21 – Renewable Policy Network for the 21st Century: *Renewables 2012 – Global Status Report*, www.ren21.net
- [4] <http://www.elp.com/>
- [5] <http://europe.theoildrum.com/node/5836>

*Όλοι οι διαδικτυακοί ιστότοποι που αναφέρονται ως πηγές εικόνων είναι ενεργοί στις 28/2/2015

